

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-151

20/02/2020

ქ. თბილისი

შპს „ართანა ლოპოტა“-ს „მდ. ლოპოტაზე 5.9 მგვტ დადგმული სიმძლავრის ლოპოტა 1 ჰესის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „ართანა ლოპოტა“-ს მიერ გზშ-ს ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია, „მდ. ლოპოტაზე 5.9 მგვტ დადგმული სიმძლავრის ლოპოტა 1 ჰესის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტის სკრინინგის განცხადება.

2018 წლის 3 ივლისს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N2-535 ბრძანების შესაბამისად ზემოაღნიშნულ პროექტზე გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.

2018 წლის 3 ივლისის (N2-535 ბრძანება) გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებისა და შესაბამისი გზშ-ის ანგარიშის მიხედვით ლოპოტა 1 ჰესის მშენებლობა დაგეგმილია, თელავის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მდ. ლოპოტას ხეობაში. საპროექტო ჰესი იმუშავებს მდ. ლოპოტას ბუნებრივ ჩამონადენზე. პროექტის მიხედვით ჰესის შემადგენლობაში იქნება შემდეგი ინფრასტრუქტურული ობიექტები: ორი სათავე ნაგებობა მდ. ლოპოტაზე და მის უსახელო შენაკადზე, მდ. ლოპოტას ხეობიდან შენაკადის ხეობაში წყლის გადამყვანი გვირაბი (235 მ.), მიწისქვეშა სადაწნეო მილსადენი, ძალური კვანძი.

2018 წლის პროექტის მიხედვით სადაწნეო მილსადენის მოწყობისათვის დაგეგმილი იყო არმირებული მინაბოჭკოვანი და ფოლადის მილების გამოყენება. მათ შორის: მინაბოჭკოვანი მილი სიგრძით - 3683 მ და ფოლადის 662 მ. 2018 წლის 3 ივლისის (N2-535 ბრძანება) გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიხედვით, სადაწნეო მილსადენის I მონაკვეთზე გათვალისწინებულია ფოლადის, ხოლო II მონაკვეთზე (ფოლადის მილის დამთავრების შემდეგ) მინაბოჭკოვანი (GRP) მილსადენის მოწყობა. პირვანდელი პროექტის შესაბამისად სადაწნეო მილსადენის საწყისი მონაკვეთი (კმ 0+532.000-მდე) განთავსებული იქნება არსებული გზის დერეფანში ფერდობის მხარეს, ხოლო შემდეგ (კმ 3+273.957) განთავსებული იქნება მდინარის კალაპოტში მარჯვენა სანაპიროს ფერდობის ძირში. ამის შემდეგ მილსადენი გადაკვეთს საავტომობილო გზას და მის უშუალო სიახლოვეს გრძელდება ჰესის შენობის მიმდებარე ტერიტორიამდე. ჰესის შენობის მიმდებარედ (კმ 4+050.000) მილსადენი კიდევ ერთხელ გადაკვეთს საავტომობილო გზას და უერთდება სატურბინე მილსადენს. გამომდინარე იქიდან, რომ სადაწნეო მილსადენის

დაახლოებით 2696 მ სიგრძის მონაკვეთი განთავსებული იქნება მდ. ლოპოტას კალაპოტში მარჯვენა სანაპიროს გასწვრივ, 2018 წლის შესაბამისი პროექტის მიხედვით მილსადენის დაცვისათვის მთელ სიგრძეზე გათვალისწინებული იყო დამცავი გაბიონის მოწყობა, რომელიც დაფარული იქნებოდა ბეტონის მოსახვით. ასევე მილსადენის მთელ სიგრძეზე მდინარისაგან დაცვის მიზნით გათვალისწინებული იყო დამცავი ჯებირის (ყრილის) მოწყობა. დამცავი ჯებირის კორექტირება კი დაიგეგმა ხეობაში განვითარებული ყოველი წყალდიდობის შემდეგ.

სადაწნეო მილსადენის დაცვასთან დაკავშირებით 2018 წლის 3 ივლისის გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით (N2-535 ბრძანება) კომპანიას შესასრულებლად განესაზღვრა „3.7“ პირობა, რომლის მიხედვით „წყალდიდობის ან ღვარცოფული ნაკადების გავლის პირობებში, მდინარის მყარი ნატანის გრანულომეტრიისა და მდინარის განვითარებული სიჩქარის გათვალისწინებით, მშენებლობის დაწყებამდე წარმოდგენილი იქნას შესაბამისი ექსპერტის დასკვნა რამდენად მდგრადი იქნება სადაწნეო მილსადენის დაცვა გაბიონებით (განსაკუთრებით ხეობის ვიწრობებში)“. აღნიშნულ პირობის გათვალისწინებით სკრინინგის განცხადების თანახმად, ჰესის დეტალური სამშენებლო პროექტის მომზადების პროცესში სადაწნეო მილსადენის უსაფრთხო ექსპლუატაციასთან და მიმდებარე ფერდობების სტაბილურობასთან დაკავშირებით გამოიკვეთა გარკვეული საკითხები, კერძოდ: არმირებული მინაბოჭკოვანი (GRP) მასალის მილსადენის მდინარის კალაპოტის ქვეშ განთავსების შემთხვევაში, წყალუხვობის დროს არსებობს მილსადენის ზედაპირზე ამოგდების გარკვეული რისკი. ასეთი რისკი განსაკუთრებით მაღალია, ჰესის მუშაობის შეჩერების შემთხვევაში (როცა მილსადენში არ მოხდება წყლის გატარება). ასევე მდინარის კალაპოტში განთავსებული მილსადენის დერეფნის მთელ სიგრძეზე დამცავი დამბის და გაბიონის მოწყობა, მდინარის კალაპოტის ვიწრო მონაკვეთებზე გამოიწვევს მის შევიწროებას, რამაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას, როგორც სადაწნეო მილსადენის მდგრადობას, ასევე მიმდებარე ფერდობების სტაბილურობას.

ზემოაღნიშნულიდან და 2018 წლის 3 ივლისის გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების „3.7“ პირობიდან გამომდინარე შპს „ართანა ლოპოტას“ მიერ მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება 2018 წლის გზშ-ის ანგარიშით წარმოდგენილ პროექტში ცვლილებების შეტანის შესახებ. მიღებული გადაწყვეტილების მიხედვით: არმირებული მინაბოჭკოვანი სადაწნეო მილსადენის ნაცვლად მოეწყობა ფოლადის მილსადენი (საპროექტო ცვლილებები მილსადენის საწყის (სათავე ნაგებობიდან მდინარის კალაპოტში ჩასვლამდე) 662 მ სიგრძის მონაკვეთზე დაგეგმილი არ არის); ვინაიდან ზოგიერთ ვიწრო მონაკვეთზე, მილსადენის დამცავი ნაგებობის (ბეტონით მოსახული გაბიონის დამბა) მოწყობის შედეგად მოსალოდნელი იყო კალაპოტის შევიწროება და ამასთან დაკავშირებით წყალუხვობის პერიოდში არსებობდა სანაპირო ფერდობების გამორეცხვის, სტაბილურობის დარღვევის რისკი, მილსადენის დაცვის ახალი საინჟინრო გადაწყვეტის მიხედვით მდინარის კალაპოტში დაგეგმილ მონაკვეთზე ფოლადის მილსადენის დაცვის მიზნით მისი განთავსება მოხდება ბეტონის ანკერულ ბლოკში და დამცავი გაბიონი (1.5 ტ წონის ბეტონის ბლოკები) მოეწყობა მილსადენის პარალელურად, რომელებიც (მილსადენი და დამცავი გაბიონი) მდინარის კალაპოტის ნიშნულიდან ჩაღრმავებული იქნება არანაკლებ 1.1. მ. მილის ზემოთ თხრილის შევსება გათვალისწინებულია ექსკავირებული მასალით და ადგილზე მოპოვებული ლოდებით. მცირე შენაკადების გადაკვეთის წერტილებში, მილსადენის ზედაპირის დაცვა მოხდება 1.5 ტონა წონის ლოდებით. გამომდინარე იქიდან რომ მდინარის კალაპოტში მილსადენი და დამცავი გაბიონი განთავსებული იქნება კალაპოტის ქვეშ არ მოხდება კალაპოტის შევიწროება და წყალუხვობის პერიოდში მდინარის ჰიდროლოგიურ რეჟიმზე, ასევე სანაპირო

ფერდობების სტაბილურობაზე ნეგატიური ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. სკრინინგის განცხადების შესაბამისად, ფოლადის მილის ანკერულ ბლოკში განთავსება, ასევე თხრილის ადგილზე მოპოვებული ლოდნარით დაფარვა, მილსადენის წყლისაგან დაცვის შემთხვევაშიც მინიმუმამდე შეამცირებს მისი ზედაპირზე ამოგდების რისკებს; სადაწნეო მილსადენის ერთ-ერთ (400 მ სიგრძის) მონაკვეთზე მილსადენი გაივლის მდინარის სანაპირო ზოლის გასწვრივ გამავალ საავტომობილო გზაზე, წარმოდგენილი სკრინინგის განცხადების თანახმად საავტომობილო გზისა და მილსადენის დაცვის მიზნით დაგეგმილია გაბიონის ტიპის ნაპირდამცავი ნაგებობის მოწყობა. ნაპირდამცავი ნაგებობის სიმაღლე პროექტის მიხედვით, იქნება 2 მ, ხოლო სიგანე 3 მ. აღნიშნული გაბიონების მოწყობა მოხდება ადგილზე მოპოვებული ქვის გამოყენებით, ქვების მოპოვება გათვალისწინებულია მშენებლობის პროცესში წარმოქმნილი ექსკავირებული ქანებიდან (რაც გარკვეულად შეამცირებს სანაყაროზე განთავსებას დაქვემდებარებული ფუჭი ქანების რაოდენობას). აღნიშნულ მონაკვეთზე მდ. ლოპოტას კალაპოტი საკმაოდ ფართოა, შესაბამისად ნაპირდამცავი ნაგებობის მოწყობა მდინარის კალაპოტის შევიწროებას არ გამოიწვევს.

წარმოდგენილ სკრინინგის განცხადებაში მოცემულია სადაწნეო მილსადენის, ანკერული ბლოკის, მილსადენის დამცავი გაბიონის და ნაპირდამცავის განთავსების სქემატური ნახაზები. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ცვლილების პროექტის ფარგლებში მილსადენი და ნაპირდამცავი ნაგებობა განთავსებული იქნება, 2018 წლის პროექტით დაგეგმილ დერეფანში. სადაწნეო მილსადენის პროექტში შეტანილი ცვლილებები (მინაბოჭკოვანი მილების ფოლადის მილებით შეცვლა და დამცავი გაბიონების მოწყობა) საბაზისო პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების მოცულობების ზრდასთან დაკავშირებული არ არის. მილსადენის დაცვისათვის დაგეგმილი გაბიონების მოსაწყობად საჭირო 1.5 ტ წონის ბეტონის ბლოკების ადგილზე დამზადება არ მოხდება (ბლოკების შესყიდვა მოხდება სხვა საწარმოებიდან).

სკრინინგის განცხადებაში წარმოდგენილია ცვლილების პროექტით გამოწვეული ზემოქმედების ანალიზი გარემოს სხვადასხვა კომპონენტისათვის. სკრინინგის განცხადების შესაბამისად, სადაწნეო მილსადენის პროექტში შეტანილი ცვლილებებით საშიში გეოდინამიკური პროცესების გააქტიურება მოსალოდნელი არ არის. ცვლილების პროექტის ფარგლებში სადაწნეო მილსადენი და დამცავი გაბიონები ეწყობა მდინარის კალაპოტის ქვეშ, რაც პირვანდელ პროექტთან შედარებით გამორიცხავს კალაპოტის შევიწროებას, შედეგად თავიდან იქნება აცილებული ჰიდროლოგიური რეჟიმზე ზემოქმედება, ამასთან მინიმუმამდე შემცირდება მიმდებარე ფერდობების სტაბილურობაზე ნეგატიური ზემოქმედება, ხოლო საავტომობილო გზის გასწვრივ ნაპირდამცავი გაბიონის კედლის მოწყობა უზრუნველყოფს, როგორც მილსადენის ასევე ამ მონაკვეთზე მდინარის მარჯვენა სანაპიროს გამორეცხვისაგან დაცვას. გასათვალისწინებელია ის ფაქტიც, რომ წარმოდგენილი პროექტის ფარგლებში არ ხდება სადაწნეო მილსადენის დერეფნის შეცვლა და არ იზრდება შესასრულებელი სამუშაოების მოცულობები, შედეგად დგინდება რომ ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტი არ არის დაკავშირებული გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების ზრდასთან.

პროექტში შეტანილი ცვლილებების განხორციელების შედეგად დამატებით ახალი ტერიტორიების ათვისება არ ხდება. ცვლილების ფარგლებში განსახორციელებელი სამუშაოები მოქცეული იქნება 2018 წლის გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებისა და შესაბამისი გზშ-ის ანგარიშით გათვალისწინებულ დერეფანში, შედეგად პირვანდელ პროექტთან შედარებით მნიშვნელოვანი ზემოქმედება ბიოლოგიურ გარემოზე მოსალოდნელი არის. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ადგილი არ ექნება ხე

მცენარეების დამატებით ჭრას და ცხოველთა საბინადრო ადგილების დამატებით დაზიანებას. ასევე გამომდინარე იქიდან, რომ სადაწნეო მილსადენი და დამცავი გაბიონები განთავსებული იქნება მდინარის კალაპოტის ქვეშ გარკვეულწილად შემცირდება პროექტის გავლენის ზონაში მოქცეული კალაპოტის ჰაბიტატებზე ზემოქმედებაც. ზემოქმედება მდინარის კალაპოტის ჰაბიტატზე მოსალოდნელია მხოლოდ სამშენებლო სამუშაოების ეტაპზე, რომელიც იქნება დროებითი, ხოლო შემდეგ აღდგება ბუნებრივი გარემო. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე პროექტის ცვლილებით გამოწვეული ზემოქმედება არ იზრდება წყლის ბიომრავალფეროვნებაზეც. სკრინინგის განცხადების მიხედვით ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედების მინიმალური მოხდება 2018 წლის გზშ-ის ანგარიშში მოცემული შემარბილებელი ღონისძიებების და შესაბამისი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების გათვალისწინებით.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, პროექტის ცვლილების შედეგად მოსალოდნელი არ არის სამშენებლო სამუშაოების სახეების და მოცულობების ზრდა შესაბამისად აღნიშნულის, ასევე სადაწნეო მილსადენის საცხოვრებელი ზონიდან დაცილების გათვალისწინებით პირვანდელ პროექტთან შედარებით მნიშვნელოვანი ზემოქმედება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე და ხმაურის, ვიბრაციის გავრცელების კუთხით მოსალოდნელი არ არის. ამასთან სკრინინგის განცხადებაში მოცემულია მტვრის და ხმაურის გავრცელების პრევენციული ღონისძიებები.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, პროექტში შეტანილი ცვლილებით (სადაწნეო მილსადენის ძირითად ნაწილზე მინაბოჭკოვანი მილების ფოლადის მილებით შეცვლას და დამცავი გაბიონების მოწყობა კალაპოტის ქვეშ) ჰიდროლოგიურ რეჟიმზე და წყლის ხარისხზე ზემოქმედება ძირითადად მოსალოდნელია მხოლოდ მშენებლობის ეტაპზე და საპროექტო ცვლილების სპეციფიკიდან გამომდინარე მნიშვნელოვნად არ განსხვავდება პირვანდელი პროექტისაგან.

ცვლილების პროექტის ფარგლებში ნარჩენების სახეობრივი და რაოდენობრივი შემადგენლობა ჰესის მშენებლობის და ექსპლუატაციის ნარჩენების მართვის გეგმაში მოცემულთან შედარებით უცვლელია.

საპროექტო ცვლილების გათვალისწინებით მასშტაბური ავარიის ან/და კატასტროფის რისკების ზრდა პირვანდელ პროექტთან შედარებით მოსალოდნელი არ არის.

გამომდინარე იქიდან, რომ მოცემული პროექტის ფარგლებში არ იცვლება 2018 წლის გზშ-ის ანგარიშით გათვალისწინებული საპროექტო დერეფანი, კულტურული მემკვიდრეობის ან/და არქეოლოგიურ ძეგლებზე ზემოქმედების ზრდას ან/და ცვლილებას არ ექნება ადგილი.

კუმულაციური ზემოქმედება საბაზისო პროექტთან შედარებით არ განსხვავდება, ვინაიდან უცვლელად რჩება პირვანდელი დერეფნი, შესასრულებელი სამუშაოები და მათი მოცულობა.

მდინარის კალაპოტში მილსადენის და დამცავი გაბიონის მიწის ქვეშ განთავსებასთან დაკავშირებით აღსანიშნავია, რომ საბაზისო პროექტისაგან განსხვავებით ექსპლუატაციის ფაზაზე ადგილი არ ექნება ვიზუალურ-ლანდშაფტურ ცვლილებებს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით დაგეგმილი საპროექტო ცვლილებები თავისი სპეციფიკიდან და მასშტაბებიდან გამომდინარე, პირვანდელ პროექტთან შედარებით არ გამოიწვევს გარემოზე მნიშვნელოვან ზემოქმედებას.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება გამოქვეყნდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და თელავის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე. გზმ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე დაინტერესებული საზოგადოების (მათ შორის თელავის მუნიციპალიტეტის სოფ. ლაფანყურის მაცხოვრებლების) მიერ დაფიქსირდა წერილობითი შენიშვნები, რომელთა განხილვის ეტაპზე დადგინა, რომ წარმოდგენილი შენიშვნები მნიშვნელოვანწილად ეხება არა საპროექტო ცვლილებებს, არამედ ზოგადად 2018 წლის გზმ-ის ანგარიშს და მთლიანად პროექტის განხორციელებას. აღნიშნულიდან გამომდინარე, მოცემული შენიშვნები სამინისტროს მიერ არ იქნა მხედველობაში მიღებული.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, ასევე „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ შპს „ართანა ლოპოტა“-ს „მდ. ლოპოტაზე 5.9 მგვტ დადგმული სიმძლავრის ლოპოტა 1 ჰესის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტი არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „ართანა ლოპოტა“ ვალდებულია საქმიანობა განახორციელოს 2018 წლის 3 ივლისს გაცემული (ბრძანება) N 2-535 გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით განსაზღვრული პირობების შესაბამისად, წარმოდგენილი ცვლილებების გათვალისწინებით;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ართანა ლოპოტა“-ს;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ართანა ლოპოტა“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და თელავის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი